

Sisäasiainministeriö 200-vuotias

Sisäasiainministeriön 200-vuotisjuhlaa on mahdollista viettää 2009, vaikka viime vuosikymmenellä juhlittiin ministeriön 125-vuotisjuhlaa. Kumpaisellekin juhlimiselle on perustelunsa – mutta 200-vuotisjuhlille ehdottomasti paremmat. Vuonna 1869 syntyi kyllä Suomen senaattiin siviilitoimituskunta, jonka nimi sittemmin muuttui sisäasiaintoimituskunnaksi, myöhemmin sisäasiainministeriöksi.

■ Alkuperäinen hallituskonseljin ohjesääntö, jossa myös todettiin osastojen ja toimituskuntien tehtävät, on vuodelta 1809. Kansliatoimituskunnan tehtävistä ensimmäisenä mainitaan ”huolenpito yleisestä järjestyksestä, rauhasta ja turvallisuudesta yleisesti”. Tämä todetaan myös vuoden 1869 ohjesäännössä siviilitoimituskunnan kohdalla.

Senaatin työjärjestykseen tehtiin pieniä muutoksia vuosina 1826, 1841, 1869, 1883,

1888 ja 1892 ennen 1900-luvun vaihteen suurta murrosvaihetta. Vuoden 1869 senaatin ohjesäännössä toimituskuntien lukumäärä säilyi täysin samana kuin aikaisemmin, samoin kuin niiden tehtäväalueet. Entisen kansliatoimituskunnan tehtävät siirtyivät siviilitoimituskunnalle. Kansliatoimituskunnan työ jatkui siis 1869 kuten ennenkin. Nimeä ”kansliatoimituskunta” ei enää – päätehtäviä huonosti kuvaavana ja ilmeisesti myös sekaannuksen välttämiseksi – haluttu käyttää.

Väärinkäsityksen syytä vuonna 1869 tehdyn muutoksen tulkinnasta voi etsiä poliisiosaston hallitusneuvoksen Eero Koskimiehen 1944 kirjoittamasta ministeriön julkaisusta *Siviilitoimituskunta – sisäasiainministeriö 1869–1944*, jossa hän nojautuu K. W. Rauhalan teokseen *Keisarillisen Suomen senaatti 1809–1909* (jälkimmäinen osa, vuodet 1859–1909). Näyttää siltä, että Koskimiehen (Rauhalan) tulkinta vuoden 1869 muutoksesta on livahtanut muihin hallintohistorian tutkimuksiin, oppikirjoihin sekä lähdejulkaisuihin ja -luetteloihin, mm. vuonna 1969 ilmestyneeseen teokseen *Siviilitoimituskunta. Sisäasiainministeriö. 1869–1969*.

Kun Koskimiehen tulkinta on sisäasiainministeriössä joko suorastaan syntynyt tai ainakin sen toimesta levinnyt ja jopa vakiintunut, meillä on lupa se myös hylätä, ja nähdä asia nyt – perustellusti ja oikein – sellaisena, että virastolla on 200 vuoden historia takanaan, aivan hallituskonseljin perustamisesta asti vuodelta 1809.

Heikki Jokipii